

EL LABERINT DEL FAUNE

GUILLERMO DEL TORO
CORNELIA FUNKE

1. EL BOSC I LA FADA

Temps era temps, al nord d'Espanya hi havia un bosc que era tan antic que podia explicar històries molt velles i oblidades pels homes. Els arbres estaven tan arrelats, i tan profundament, en aquella terra coberta de molsa, que enllaçaven els ossos dels morts amb les seves arrels mentre amb les branques intentaven abastar les estrelles.

«S'ha perdut tantes coses», murmuraven les fulles mentre tres cotxes negres arribaven per aquell camí de terra que creuava pel mig de la molsa i de les falgueres.

«Però totes les coses perdudes es poden tornar a trobar», xiuxiuejaven els arbres.

Era l'any 1944 i la noia que seia dins d'un dels cotxes, al costat de la seva mare embarassada, no entenia el que murmuraven els arbres. Es deia Ofelia i, encara que només tenia tretze anys, ho sabia tot, del dolor i de la pèrdua. El seu pare havia mort feia només un any i l'Ofelia l'enyorava d'una manera tan immensa que força sovint es notava el cor com una capsa on no hi havia res, tret de l'eco del seu propi dolor. De vegades es preguntava si la seva mare no sentia el mateix, però en aquella cara pàl·lida no hi sabia veure cap resposta.

«Tan blanca com la neu, tan vermella com la sang, tan negra com el carbó –solia dir el pare de l'Ofelia, amb una

veu suau i plena de tendresa, quan es mirava la seva mare—. Tu te li assembles molt, Ofelia.» Desaparegut.

Feia hores que eren dins aquell cotxe, cada vegada més i més lluny de tot el que l'Ofelia coneixia, cada vegada més i més endins d'aquell bosc que no s'acabava mai, per trobar-se amb l'home que la seva mare havia triat perquè fos el nou pare de la nena. L'Ofelia li deia el Llop, i no volia pensar-hi. Però fins i tots els arbres semblava que xiuxiuejaven el seu nom.

L'únic trosset de casa seva que l'Ofelia s'havia pogut emportar eren alguns dels seus llibres. En duia un de ben aferrat a la falda i es dedicava a acaronar-ne la coberta. Quan el va obrir, les pàgines blanques van brillar tant contra les ombres que van omplir el bosc, i les paraules que oferien garantien refugi i consol. Les lletres eren com petjades a la neu, un paisatge ampli i blanc que no estava tocat pel dolor, indemne als records massa foscos per guardar-los i massa dolços per oblidar-los.

—Per què t'has endut tots aquests llibres, Ofelia? No veus que anem al camp!

El viatge en cotxe havia deixat la cara de la seva mare encara més pàl·lida que mai. El viatge en cotxe i el nadó que portava a dins. Li va agafar el llibre de les mans i totes les paraules de consol es van quedar en silenci.

—Ja ets massa gran per a contes de fades, Ofelia! Cal que comencis a mirar-te el món!

La veu de la mare era com una campana esquarterada. L'Ofelia no recordava que hagués sonat mai d'aquella manera quan el seu pare encara vivia.

–Oh, farem tard! –va sospirar la mare mentre es pressionava els llavis amb el mocador–. A ell no li agradarà.

A ell...

La mare va gemegar i l'Ofelia es va inclinar cap endavant per agafar el conductor per l'espatlla.

–Aturi's! –li va cridar–. Aturi el cotxe. Que no ho veu? La meva mare no es troba bé.

El conductor va ofegar el motor amb un grunyit. Llops, allò era el que eren, aquells soldats que les acompanyaven. Llops que menjaven persones. La seva mare deia que els contes de fades no tenien res a veure amb el món, però a l'Ofelia no la podien enganyar. Aquells contes li havien ensenyat tot el que en sabia.

Va sortir del cotxe mentre la seva mare anava ensopgant per un costat del camí i vomitava sobre les falgueres, que creixien entre els arbres com un oceà de frondes lleugeres com plomes i d'on emergien uns troncs amb l'escorça grisa, com si fossin criatures que alçaven els braços des d'un món enfonsat a les profunditats.

Els altres dos cotxes també s'havien aturat i el bosc va quedar atapeït d'uniformes grisos. Als arbres no els agradaven. L'Ofelia ho podia percebre. En Serrano, l'oficial en cap, es va apropar per interessar-se per la seva mare. Era un home alt i gros que parlava a crits i portava l'uniforme com si fos vestuari del teatre. La mare li va demanar aigua amb la seva veu de campana esquerdada, i l'Ofelia se'n va allunyar avall pel camí de terra.

«Aigua –van murmurar els arbres–. Terra. Sol.»

Les fulles de les falgueres van fregar lleugerament el vestit

de l'Ofelia, com si fossin dits verds, i ella va abaixar la mirada quan va trepitjar una pedra. Era grisa, com l'uniforme dels soldats, i estava col·locada al mig del camí com si algú l'hagués perduda allà. Al darrere, la seva mare tornava a vomitar. Per què portar fills al món fa posar malaltes les dones?

L'Ofelia es va ajupir i va tancar els dits al voltant de la pedra. El temps l'havia cobert de molsa, però quan la nena la va netejar, va veure que era plana i llisa i que algú hi havia gravat un ull.

Un ull humà.

L'Ofelia va mirar al seu voltant.

Tot el que hi va veure van ser tres columnes de pedra desgastades, gairebé invisibles entre aquelles falgueres tan altes. La roca grisa de què estaven fetes estava coberta amb uns estranys dibuixos concèntrics i a la columna del centre hi havia una cara de pedra vella i erosionada que mirava cap al bosc. L'Ofelia no se'n va poder estar. Va sortir del camí i s'hi va acostar, encara que, després de les primeres passes, les sabates se li van mullar amb la rosada i els cards se li van enganxar al vestit.

A aquella cara li faltava un ull. Igual que quan a un puzle li falta una peça i està esperant que el completin.

L'Ofelia va prémer la pedra de l'ull i s'hi va acostar més.

A sota d'aquell nas cisellat amb línies rectes sobre la superfície grisa, una boca ben oberta exhibia unes dents marcides. I l'Ofelia va fer un bot enrere quan, entre aquelles dents, es va bellugar un cos amb ales tan prim com un branquilló, que l'assenyalava a ella amb uns tentacles llargs i tremolosos. Les potes de l'insecte li van sortir de la boca

i la criatura, més gran que la mà de l'Ofelia, es va enfil·lar de pressa per la columna. Un cop va arribar dalt de tot, va aixecar les potes llargarudes del davant i va començar a fer-li gestos. Allò va fer somriure la nena. Devia fer molt de temps que no somreia. Els llavis ja no hi estaven acostumats.

–I tu qui ets? –va murmurar.

La criatura va fer onejar les potes del davant una altra vegada i va emetre una breu melodia de sons que semblaven espetecs. Potser era un grill. Hi havia grills d'aquella mena? O potser era un espiadimonis? L'Ofelia no n'estava segura. Havia crescut a la ciutat, entre parets fetes de pedra que no tenien ni ulls ni cares. Ni boques ben obertes.

–Ofelia!

La criatura va estendre les ales. I la nena la va seguir amb la mirada mentre s'allunyava volant. Tenia la seva mare a la carretera, just a unes quantes passes més avall, amb l'oficial Serrano al costat.

–Mira't les sabates! –la va renyar amb aquella veu de feble resignació que tant feia servir darrerament.

L'Ofelia es va mirar els peus. Aquelles sabates molles estaven plenes de fang, però ella continuava notant-se el somriure als llavis.

–Em sembla que he vist una fada! –va dir.

Doncs sí, perquè allò és el que era aquella criatura. L'Ofelia n'estava segura.

Però la seva mare no li va fer cas. Es deia Carmen Cardoso, tenia trenta-dos anys i ja era vídua, i no recordava com era mirar-se cap cosa sense menysprear-la, sense tenir-ne por. Tot el que veia era un món que li havia pres tot

el que estimava i que ho havia reduït a pols entre les seves dents. Així que, com que la Carmen Cardoso s'estimava la seva filla, com que se l'estimava molt, s'havia tornat a casar. Aquell món estava controlat pels homes –la seva filla encara no ho havia entès– i només un home podria ocupar-se de la seguretat de totes dues. Encara que la mare de l'Ofelia no ho sabia, ella també creia en un conte de fades. La Carmen Cardoso creia en el conte més perillós de tots: aquell en què el príncep la salvaria.

La criatura amb ales que havia estat esperant l'Ofelia a la columna de la boca ben oberta ja ho sabia, tot allò. Sabia moltes coses, però no era una fada, com a mínim en el sentit que ens agrada pensar en les fades. I només el seu amo coneixia el seu nom de debò, perquè al Regne de la Màgia conèixer un nom era posseir l'ésser que el portava.

Des de la branca d'un avet, la criatura va veure com l'Ofelia i la seva mare tornaven a entrar al cotxe per continuar el viatge. Feia molt de temps que esperava aquella nena, aquella nena que havia perdut tant, i que encara hauria de perdre molt més per acabar trobant el que era seu de manera legítima. No seria fàcil ajudar-la, però aquella era la feina que li havia encomanat el seu amo, i el seu amo no es prenia a la lleugera que no se seguissin les seves ordres. Oh no, i tant que no.

Els cotxes es van anar endinsant cada cop més al bosc, amb la nena, la mare i l'infant que encara no havia nascut. I la criatura que l'Ofelia havia batejat com a Fada va entendre les ales d'insecte, va plegar les sis potes llargarudes i va seguir la caravana.

2. TOTES LES FORMES DEL MAL

El mal rarament pren forma immediatament. Ben sovint, d'entrada no és gaire cosa més que un murmuri. Una ullada ràpida. Una revelació. Però després creix i s'arrela, encara invisible, inadvertit. El mal només té una forma ben clara en els contes de fades. Els llops ferotges, els reis malvats, els diables, els dimonis...

L'Ofelia sabia que l'home que ben aviat hauria d'anomenar «Pare» era malvat. Als seus ulls fosc os niaven el somriure del ciclop Ojáncanu i la crueltat dels monstres Cuegle i Nuberu, unes criatures que havia descobert als seus llibres de contes de fades. Però la seva mare no li veia aquella forma autèntica. Quan es fa gran, la gent sovint es torna cega, i potser la Carmen Cardoso no es va adonar d'aquell somriure de llop perquè el capità Vidal era atractiu i anava sempre vestit impecablement amb el seu uniforme de gala, amb botes i amb guants. Com que desitjava trobar protecció d'una manera molt desesperada, potser la seva mare havia confós la seva set de sang amb el poder, i la seva brutalitat amb la força.

El capità Vidal va mirar el rellotge de butxaca. El vidre estava esquerdat, però les agulles encara marcaven l'hora i li indicaven que la caravana feia tard.

–Quinze minuts –va remugar en Vidal, que, com tots els monstres, com la mort mateixa, era sempre puntual.

Sí, van fer tard, tal com la Carmen s’havia temut, quan van arribar finalment al vell molí que en Vidal havia triat per instal·lar-hi el seu quarter general. En Vidal odiava el bosc. Odiava qualsevol cosa que no mantingués l’ordre adequat, i els arbres estaven massa ben disposats a ocultar els homes que ell havia anat a caçar. Aquells homes lluitaven contra la mateixa foscor que en Vidal servia i admirava, i ell havia arribat a aquell antic bosc per destruir-los. Oh, sí, al nou pare de l’Ofelia li encantava trencar els ossos de tots aquells que considerava dèbils, fer vessar la seva sang i imposar un ordre nou en el seu món desordenat i miserable.

Va saludar la caravana. Somreia.

Però l’Ofelia li va veure el menyspreu als ulls mentre els donava la benvinguda en aquell pati polsegós on una vegada els pagesos dels pobles del voltant havien lliurat el seu gra al moliner. En canvi, la seva mare li va somriure, i va permetre que el Llop li toqués la panxa inflada amb el seu fill. Fins i tot va consentir que ell li digués de seure en una cadira de rodes, com si fos una nina trencada. L’Ofelia s’ho mirava tot des del seient del darrere del cotxe, menyspreant la perspectiva d’oferir-li la mà al Llop tal com li havia dit la mare. Però finalment va sortir del cotxe, per no deixar la mare sola, prement els seus llibres contra el pit com si fossin un escut fet de paper i de paraules.

—Ofelia. —El Llop va fer cruixir el seu nom entre els seus llavis prims, com si fos alguna cosa tan trencada com la seva mare, i es va quedar mirant fixament la mà esquerra estesa de la nena.— És l'altra mà, Ofelia —li va dir amb indulgència—. Recorda-ho.

El Llop portava uns guants negres de pell que van grinyolar quan va embolicar la mà de la nena amb una encaixada tan ferotge com una trampa d'un caçador furtiu. I després va girar l'esquena, com si ja l'hagués oblidada.

—Mercedes! —va cridar a una dona que estava ajudant els soldats a descarregar els cotxes—. Porta el seu equipatge!

La Mercedes era prima i pàl·lida. Tenia els cabells negres com el carbó i uns ulls líquids ben foscos. L'Ofelia va pensar que semblava una princesa que es feia passar per la filla d'un pagès. O potser una fetillera, tot i que no sabia de quina mena, si bona o dolenta.

La Mercedes i aquells homes van portar les maletes de la mare fins al molí convertit en casa. L'Ofelia va pensar que aquell lloc semblava trist i extraviat, com si enyorés ser aquell molí que aixafava els cereals frescos. I ara estava envaït per soldats que pul·lulaven al voltant de les seves parets pansides com si fossin llagostes. Per tot arreu hi tenien tendes de campanya i camions que omplien l'ampli pati envoltat per les cavallerisses, un graner i el mateix molí.

Uniformes grisos, un casa vella i trista i un bosc farcit d'ombres... L'Ofelia desitjava tornar a casa seva tan desesperadament que amb prou feines podia respirar. Però sense el seu pare no hi havia cap casa que fos la seva. Mentre

notava com unes llàgrimes li volien brollar dels ulls, de sobte, es va fixar que, entre uns sacs apilats uns metres més enllà, hi havia un parell d'ales que reflectien la llum del sol com si estiguessin fetes d'un vidre molt i molt prim.

Era la Fada.

Oblidant la seva tristesa, l'Ofelia s'hi va acostar corrent, just quan la Fada es va envolar de dret cap als arbres que hi havia darrere del molí. Aquella petita criatura era tan ràpida que la nena va ensopegar amb els seus propis peus mentre la perseguia i li van caure tots els llibres. Però, quan els va recollir, mentre els espolsava la terra de les cobertes, va veure que la Fada estava enganxada a l'escorça d'un arbre proper, esperant-la.

Era allà. I tant. S'havia d'assegurar que aquella nena la seguia.

Però, un moment. No! Havia deixat de caminar un altre cop.

L'Ofelia s'havia quedat mirant fixament un arc enorme que havia aparegut entre els arbres i que connectava dos murs molt antics. Un cap amb banyes mirava fixament des de dalt de l'arc amb els ulls buits i la boca oberta, com si estigués intentant empassar-se el món. Semblava que la mirada d'aquells ulls feia que tot desaparegués: el molí, els soldats, el Llop, fins i tot la mare de l'Ofelia. «Endavant!», semblava que deien aquells murs mig ensorrats. I l'Ofelia va veure que sota aquell cap hi havia unes lletres gravades i borroses, però no entenia què volien dir.

«*In consiliis nostris fatum nostrum est*», s'hi podia llegir.
'El nostre destí es troba en les nostres eleccions.'

La Fada havia desaparegut, i quan l'Ofelia va passar per sota de l'arc li va caure sobre la pell una ombra freda. «Fes mitja volta!», la va avisar alguna cosa per dins. Però no ho va fer. De vegades, escoltar és bo, però de vegades no. Fos com fos, l'Ofelia no estava segura que pogués triar. Els peus la van arrossegar tots sols. El corredor que s'obria després de l'arc es va estrènyer poques passes més endavant, fins que la nena va poder tocar les dues parets només allargant els braços. Mentre caminava, anava passant les mans per sobre d'aquelles parets decrepites. A pesar de la calor de fora, estaven molt fredes. Unes passes més endavant va arribar a una cantonada. Al davant, a l'esquerra, s'obria un altre passadís, que després girava a la dreta fins a una altra cantonada.

«És un laberint.»

L'Ofelia es va tombar.

Tenia la Mercedes dreta al darrere. El xal que li cobria les espatlles semblava que estava teixit amb fulles fetes de llana. Si es tractava d'una fetillera, n'era una de ben bonica, perquè no era ni vella ni estava pansida com la majoria de les que apareixien als seus llibres. Però aquells contes li havien ensenyat que les fetilleres no mostren gairebé mai la seva cara de debò.

—Només són una pila de pedres velles—li va dir la Mercedes—. Molt velles. Més velles que el molí. Aquests murs han estat aquí sempre, des de molt abans que es construís el molí. No hauries de ficar-te aquí dins. T'hi podries perdre.

Ja ha passat abans. Un dia t'explicaré aquesta història, si la vols escoltar.

–Mercedes! El *capitán* et necessita! –li va ordenar un soldat amb veu aspra des de darrere del molí.

–Ara vinc! –va contestar la Mercedes.

I va somriure a l'Ofelia. En aquell somriure hi havia secrets, però a la nena li va agradar. Li va agradar molt.

–Ja ho has sentit. El teu pare em necessita –li va dir mentre es posava a caminar per tornar cap a l'arc.

–No és el meu pare! –va cridar l'Ofelia des del darrere–. No ho és!

La Mercedes va alentir el pas.

L'Ofelia va córrer fins on era, van passar plegades sota l'arc i van deixar enrere les pedres fredes i aquella cara banyuda amb els ulls buits.

–El meu pare era sastre –li va explicar la nena–. El van matar a la guerra.

I les llàgrimes van tornar. Sempre ho feien quan l'Ofelia en parlava. No podia fer-hi res.

–Va cosir el meu vestit i la brusa que porta la meva mare. Feia la roba més bonica. Més bonica que la que porten les princeses dels meus llibres! I el capità Vidal no ho és, és el meu pare.

–Això m'ha quedat molt clar –li va dir la Mercedes dolçament, mentre envoltava les espatlles de l'Ofelia amb un braç càlid i fort–. Però ara anem. Et portaré amb la teva mare. Estic segura que et deu estar buscant.

–Oi que és maca la meva mare? –li va preguntar l'Ofelia–. És el nen que la fa posar malalta. Tu tens cap germà?

—Sí, en tinc un —va contestar la Mercedes—. Ja ho veuràs, com t'estimaràs el teu germanet. Molt. No podràs evitar-ho.

I va tornar a somriure, però en aquells ulls hi havia tristesa. L'Ofelia ho va veure. Semblava que la Mercedes també en sabia, de perdre coses.

Asseguda al capdamunt de l'arc de pedra, la Fada les va observar com tornaven al molí: la dona i la nena, la primavera i l'estiu, de costat.

La nena hi tornaria.

Ja se n'asseguraria la Fada.

Molt aviat.

Tan aviat com ho desitgés el seu amo.